

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Richardi Arsdekin Soc. Jesu Sac. Theol. Professoris Theologia Tripartita Universa

Complectens nunc Bibliothecam perfectam Viri Ecclesiastici, ordine
sequenti

Controversiae Heterodoxae Ac Scholasticae - Cum speciali Notitia rerum
Modernarum, & Chronologia totius Monarchiae Sacrae, & Saecularis,
Pontificum, Conciliorum &c. Haeresum omnium, ac Propositionum
damnatarum Mundi Sex Aetatum ...

Archdekin, Richard

Dilingae, 1687

Quæstio VI. An Pontifex sit infallibilis in materia morum, canonizatione
Sanctorum &c.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38447

VIII. Quin & ipse Jansenius nullam suis scriptis, contra Sedis Apostolicæ judicium, superesse defensionem apertè profiteretur in Proæmio ad tom. 2. cap. 29. *Quidquid, inquit, ab ista Petri Cathedra, ab isto Ecclesie universa Capite, moderatore, Pontifice præscriptum fuerit hoc teneo: quidquid improbatum improbo, damnatum damno, anathematizatum anathematizo.*

Hanc nisi supremo Pastori, majorum exemplo, auctoritatem erroris expertè concedimus, quid Calvinus, quid Lutheri Libros à Sede Apostolica præscriptos execramur? Hæresim, inquit, libri illi continent manifestam. At negabit aliquis id sibi perspicuum esse, non enim omnes eâ pollent mentis acie, ut damnata dogmata in Lutheri libris illico deprehendant. Cur ergo liberum non erit dicere; doctrinam omnem à Leone X. & Tridentino damnatam execror, Lutheri verò libros ut innocuos amplector. En ad qualia demum pascua devenimus, nisi Pastoris vocem saluferam omni ambage remotâ sequamur.

Dico nunc ulterius secundò. Quæstio de alicujus libri doctrina hæretica, & in sensu authoris, vera est quæstio Juris, non Facti.

IX. Quid enim est inquirere, An doctrina libri v. gr. à Jansenio vel alio auctore conscripti sit hæretica, quam quærere, spectato Jure & Legibus humani sermonis, quem sensum conficiat contextus verborum qui in illo libro continetur? Hoc autem spectat ad legem quâ societas humana, verba aut scripta in certis circumstantiis usurpari & intelligi voluit, et si interea contingeret Scriptorem velle aliquem sensum verbis suis difformem. Sicut fit in valore quem Rex, aut Respublica monetæ constituit, qui debet publicè usurpari, et si is qui monetam profert cupiat illam aliter acceptari, vel etiam, quærere, An sensus ille, quem verba communi lege conficiunt, sit hæreticus? Quæ etiam est quæstio clara juris divini: resolvitur enim debet ex jure divino, quo inquiritur, an sensus illi repugnet eloquiis divinis, sive doctrinæ quem Deus pro revelata haberi voluit?

X. Sic jam subsumo: Atqui ea quæ constatur ex duabus quæstionibus juris, necessariò debet ad quæstionem Juris pertinere, Ergo quæstio illa, de alicujus libri doctrina hæretica, non Facti, sed Juris quæstionibus annumerari debet.

Ex quo patet talem hic de sensu libri hæretico subesse Juris quæstionem, qualis reperitur in aliis articulis, extra ullius authoris librum, à Pontifice aut Concilio legitimè damnatis. Quando enim ab iis propositio aliqua ut hæretica declaratur v. gr. hæc: *Mandata aliqua Dei sunt etiam justis impossibilia;* non aliud docent quam doctrinam illis verbis comprehensam hæresim continere: quid verò hoc aliud est, quam sensum illi sermone subjectum hæreticum esse, attentis Legibus quas homines communi institutione humano sermone statuerunt. Sensus enim ab auctore aliquo intentus, in arcano ejus pectore non occultatur, sed ille esse Scriptoris sensus intelligitur, quem verba quibus utitur in externo tribunali, & communi hominum Judicio conficere solent. Hæc igitur manifesta juris quæstio est, de hac Ecclesia, de hac Pontifice, uti de illa priore, sine errore pronunciat.

En quocumque te verteris, sive ad Facti sive ad Juris quæstionem nullus datur effugio locus, luci-

dior est hæc veritas quam ut latebras patiatur. Hinc ne quis in ea recipienda vacillaret, sapienti consilio, ex Regis Christianissimi, & Episcoporum Gallie desiderio, Alexander VII. decrevit, ut universus ordo Ecclesiasticus huic Professioni cum juramento subscriberet.

XI. Ego N. Constitutioni Apostolicæ Innocentii X. datæ die 31. Maji 1653. & Constitutioni Alexandri VII. datæ 16. Octobr. 1656. summorum Pontificum, me subicio, & quinque propositiones ex Cornelii Jansenii libro cui nomen Augustinus excerptus, & in sensu ab eodem auctore intento prout illas per dictas Constitutiones sedes Apostolicæ damnavit, sincero animo rejicio, ac damno, & ita juro: sic me Deus adjuvet & hæc Sancta Dei Evangelia.

QUÆSTIO VI.

An Pontifex sit infallibilis in materia Morum, Canonizatione Sanctorum &c.

Dico primò. Errare non potest Pontifex aliquid pro universa Ecclesia definiens circa Morum honestatem, vel inhonestatem; v. gr. contractum quempiam esse licitum. Ita Bellarm. de Pont. l. 4. cap. 5. aliqui Doctores Catholici.

Probat: Quia Pontifex non est obnoxius errori aliquid definit in materia Fidei ut jam supra ostendimus. Atqui doctrina morum non est diversâ à materia fidei, nisi in eo quod illa morum non sit doctrina purè speculativa, sed insuper dirigatur ad praxim, & usum actionum humanarum, quarum ordinatio spectat etiam ad regimen Ecclesiæ, ac supremi Pastoris officium. Ergo debet hic esse non tantum Fidei, sed etiam Morum regula infallibilis. Confirmatur id ex praxi Ecclesiæ, quæ contra eos anathema pronunciat, qui non credunt articulis in materia morum definitis: uti patet in Tridentino Sess. 6. can. 31. *Si quis dixerit justificationem peccare, dum intuitu aeternæ mercedis bene operatur, anathema sit.*

II. Hinc etiam sequitur, quando ab Ecclesia aut Pontifice religiosus Ordo approbatur, de fide esse, ejus institutum non tantum esse conforme divinis præceptis, sed etiam viam præbere faciliorem ad perfectionem, quam in ordinario Christianæ vite statu reperitur, & ad Consilia Evangelica idonea media continere.

III. Dico secundò: Quoad præcepta quæ mores concernunt, quando Pontifex potestate summâ aliquid Ecclesiæ prohibet, certum est illud non esse ad salutem necessarium, aut multum utile; quando autem aliquid præcipit, certum est id esse honestum.

Probat prima pars: Quia ad officium supremi Pastoris pertinet, pabulum validè utile, aut necessarium gregi non subtrahere, quod ne eveniat debet Christus suo Vicario in rebus prohibendis assistere, cui dixit, *Pasce oves meas.*

Secunda pars de rei præceptæ honestate declarat: Quia qui præcipit aliquid tanquam honestum, hoc ipso docet illud honestum esse. Ergo quando Pontifex in materia Morum proponit aliquid sub præcepto acceptandum ab universa Ecclesia, docet & definit illud honestè fieri, quæ definitio, cum sit in negotio pertinente ad salutem, debet esse à falsitate immunis, ne tota Ecclesia in errorem inducatur.

Dico tertio: Dum Pontifices solemnè ritu aliquem referunt in Canonem Sanctorum sine erroris periculo definiunt, eum de facto frui cælesti gloriâ. Hæc doctrina

doctrina apud Theologos adeo communis est, ut non dubitent oppositam graviter censurare: quamvis *Simeonis* in suo Saule a §. 258. ad 299. contendat Pontifices non semper definire illum quem Sanctum declarant, de facto ad cœlestem gloriam pervenisse.

Probatum est contra nostra assertio: Quia quamvis vox *Sanctus* latè accepta significet hominem mortuum in gratia, etsi nondum ad cœlum pervenerit, ut patet in *Elia* nondum mortuo, qui *Sanctus* vocatur in Martyrologio Romano. Nihilominus in Bullis Pontificum strictius accipitur *Sanctus*, pro illo solo qui de facto cœlestem gloriam obtinuit.

IV. Patet hoc ex terminis quibus solent aliquem Sanctum declarare, ut in Bulla Leonis X. pro Canonizatione S. Francisci de Paula: *Decernimus & definimus S. Franciscum de Paula in cœlesti Hierusalem inter beatorum choros iam receptum, æternæ gloriæ donatum fuisse.* Et Pius II. definit, *Catharinam Senensem in cœlesti gloria fuisse receptam, & æternæ gloriæ coronâ donatam.* Et eodem modo sonant verba quibus in Sanctorum Canonem refertur. S. Antonius, S. Bernardus, S. Raymundus, S. Edmundus Cantuariensis, Sanctus Petrus de Alcantara, & complures alii.

V. Atqui nullâ veri specie sustineri potest, his actû de cœni gloriam, idem verò de aliis Sanctis non constare, etsi eorum in cœlo præfens gloria, in Bullis Pontificum iisdem omninò verbis non astruatur, cum forma verborum quâ unus declaratur, Sanctus, censetur cæteris esse communis qui eodem ritu in Sanctorum numerum referuntur. Quid enim cause est cur in his, & illis vocem *Sanctus* æquivocè accipiamus, aut gloriæ cœlestis possessionem indubitatam uni potius quam alteri contra communè fidelium sensum, astruamus? Quæro enim, An non omnes qui Sancti quacumque formâ declarantur, etiam ut patroni & intercessores à fidelibus invocandi proponantur? non negat *Sinnichius*. Est autem omninò incertum, teste *Bellarmino*, an animæ in Purgatorio detente pro nobis intercedant. Quo igitur pacto patrocinium exhibebunt, si ipsi cœlo extores, etiamnum pro suis delictis piaculari carcere detineantur? In eodem statu iustorum manes illic versantur, cui magis competit Fidelium suffragia exposcere, quàm se pro iisdem advocatos præstare. Si igitur pro certo habeas omnes solemnè ritu Sanctorum factis adscriptos nostros apud Deum patronos infallibili autoritate declarari, eadem ratione cogaris sine dubitatione asserere, illos cœlesti gloriæ donatos esse.

VI. Ad hæc cum nulla sit in promptu idonea responsio, recurritur ad Joannem XXII. qui, cum existimaverit animas Sanctorum non visitas Deum ante extremum iudicii diem, & tres ipse solemnè ritu in numerum Sanctorum retulerit, definire contra suam sententiam non potuit, Sanctos illos de facto ad Dei conspectum admissos fuisse.

Sed hic cavendum ne aberremus à recepto Juris axiomate, distinguenda esse tempora, ut conciliantur jura. Ut demus, Joannem XXII. aliquando de proroganda Sanctorum gloria ita sensisse, haud rectè inferes, illum eandem opinionem tenuisse aut docuisse eo tempore quo Sanctos illos ritu solemnè colendos proposuit.

VII. Hoc enim fecit in primo septennio sui Pontificatus, cum autem novendecim annis Pontifex

fuerit, potuit postremis tantum annis opinionem illam animo agitalle: quod non obscurè colligitur ex Annalibus Baronii, qui de illa Joannis sententia tantum meminit ad annum decimum sextum quo in Pontificatu versatus fuit. Quinimò nihil repugnat, Pontificem simul eam sententiam privatâ opinionione tenuisse, simul contrariam definivisse; non enim voluit definire juxta suum sensum aut iudicium privatam sed more majorum, & prout rei veritas in mente divina exigebat.

VIII. Frustra quoque pro remoranda Sanctorum gloria, aliquid præfidii ex sanctissimo Doctore Augustino sperari potest, dum scilicet asserit multa corpora honorari in terris quorum anima torquentur in inferis. Si enim de pœnis inferorum S. Augustinum interpretari velimus, plus hinc conficietur, quam ipse Author oppositæ sententiæ inferri patiatur, qui non dubitat quemlibet ab Ecclesia in Sanctorum numerum relatum, in statu saltem gratiæ, & pœnæ æternæ securum versari. Itaque sanctus Doctor sententiam illam non profert de corporibus Sanctorum, sed viro- rum Principum, quorum anima quandoque dum in inferno torquentur, splendidis interea sepulchris eorum corpora in terris honorantur. Aut etiam de corporibus aliorum hominum intelligi potest, qui privato cultu per errorem à quibusdam pro Sanctis habentur, nunquam tamen ab Ecclesia Sanctorum numero adscripti fuerunt. Maneat ergo sine exceptione, omnibus solemnè ritu in Sanctorum Canonem relatis, præfens & indubitata gloriæ possessio, nullâ facti, nullâ veri specie contra communem fidelium sensum protelanda.

Dico quartò; Quando Pontifex aut Ecclesia, solum declarat aliquem esse Beatum, non definit illum de facto in cœlesti gloria versari, quamvis tali Beato præfentem gloriæ statum negare, temerarium foret.

IX. Ratio est, quia declaratio illa, non est decretum ultimo decisivum beatitudinis obtentæ, cum novum examen institui solet antequam accedat definitio qua Beatus in Sanctorum numerum referatur, sed tantum est decretum permissivum, ut defunctus possit in Ecclesia vocari Beatus, & pingi cum radiis, cui aliquando accedit ut certo die, & loco, & à determinatis personis Officio, & Missâ coli possit. Ne autem hic cultus suos limites excedat, varia sunt constituta in decreto sacre Congregationis Rituum, habitæ coram Sanct. Domino Alexandro VII. anno 1660.

Hinc ex vi solius Beatificationis, non semper conceditur simul potestas faciendi de Beato Missam aut Officium, nisi id discretè exprimat. Et sic B. Aloylio Gonzaga prius concessum fuit nomen Beati, quàm Missa aut Officium, ut testatur Turrianus disputat. 17. dub. 3.

Illæ etiam personæ, quibus conceditur certo anni die de Beato recitare officium, non ideo possunt alio die celebrare de eodem Missam votivam, uti fit de Sanctis Canonizatis, ut habet idem Turrianus.

Quæres, Quis cultus sit licitus, aut prohibitus erga alium hominem cum opinione Sanctitatis defunctum, nondum tamen ab Ecclesia beatificatum?

Respondeo, licitum esse talem colere cultu privato, quando prudenter judicatur illum frui cœlesti gloriâ, ut docent Theologi communiter cum S. Antonio, & Sylvestro, in Summa verbo, *Canonizatio*. Il-

Ardekin

Theologia

217

licitum autem est illi deferre cultum publicum, sine Sedis Apostolicæ facultate, ut est publica lectio Officii Canonici, aut precum solemnium.

X. Quædam etiam speciatim prohibita sunt ab Urbano VIII. anno 1625. in honorem hominis nondum beatificati, ut appendere anathemata in loco publico, accendere candelas, aut lucernas ad ejus sepulchrum, pingere illum cum radiis, aut aureolis, miracula ejus imprimere nisi approbata ab Ecclesia, aut ejus Reliquias venerationi exponere. Licitum tamen est tales Reliquias privatim venerari. Anathemata autem v. g. in testimonium miraculi, jubet Pontifex, cum Ordinarii approbatione, in loco secreto, non autem in templo, servari.

QUÆSTIO VII.

Quæ sint alie Pontificis Romani prerogative.

I. **S**unt alie actiones non paucae in Jure canonico expressæ, in solius Romani Pontificis potestate constitutæ, ex quibus tantum præcipuas referemus. Plures in fine hujus Tractatus.

Primò: Solus Pontifex potest per sententiam majoris Excommunicationis aliquem ab Ecclesiæ corpore segregare: & quem ipse anathemati subjicit, nemo alius potest isto vinculo, sine ejus facultate, liberare. Uti patet ex cap. *Inferior* dist. 21. Et cap. *Nuper*. de sent. excom.

Si quem Pontifex sciens & prudens salutari, hoc ipso censetur ab omni interdicti & anathematis vinculo solutus. Clement. *Si Summus*. de sent. excom.

Solus Pontifex potest plenarias peccatorum Indulgentias concedere. Uti consentiunt Doctores in C. *Cum ex eo*. de privileg.

Solus potest Pontifex novos Religiosorum Ordines approbare: uti patet in Concil. Later. sub Innoc. II. cap. *ult.* Quando verò Ordinem aliquem definitivè approbavit, de fide est institutum illud nihil habere fidei, aut morum honestati contrarium: nihilque illi deesse perfectionis necessariæ ad statum Religiosum ut est à Christo institutus, ut probatum est in quæstione superiori.

II. Solus Pontificis est authenticè interpretari quæ dubia sunt in Jure canonico, vel divino. Item declarare quænam pertineant ad Sacramentorum materiam, formam, ministrum &c. Uti habetur ex cap. *Majores*. De Baptismo, & quæst. 1. C. *Quoties*. &c.

III. Denique institutio Episcoporum, variorum Prælatorum, ac Beneficiorum, eorumque collatio soli Sedi Apostolicæ reservantur, quorum plurima recensentur in Extravagante Joannis XXII. Ex *debito Pastoralis*. De *Electio*ne.

Quæstiones singulares porro notandæ de Pontificibus Romanis.

Quæritur primò; Quot Pontifices Romani post S. Petrum continuato ordine successerint, usque ad Innocentium XI. qui nunc Ecclesiam gubernat?

Respondeo, successisse ducentos quadraginta quatuor, calculo communiori: Et hi totidem sunt testes, ac publici præcones potestatis à Christo derivatæ, ac continuâ serie ad hodiernum Pontificem transmissæ, quorum seriem infra dabimus.

Quæritur secundò; Quot ex his fuerint Martyres, aut Confessores?

Respondeo, Martyrio coronatos fuisse *triginta duos* pro Romanæ fidei defensione. Inter sanctos Confessores numerantur *triginta septem* absque ulla controversia, alii plures recensent. Et hi veritatem perpetuam Religionis Romanæ suo sanguine, doctrinâ, ac miraculis confirmarunt.

Quæritur tertio; Quod fuerint Pontifices Romani ex Religiosis Ordinibus assumpti.

Respondeo, assumptos fuisse *quinquaginta duos*, ut numerat Azorius, alios invenio qui facile ad *septuaginta* extendunt, quorum primus fuit Dionysius Monachus, sive ut alii Eremita, quos recensito eâ fide quâ computantur ab Azorio *Instit. mor. pag. 2.* nihil repugnans si forte alii suorum calculum in aliquo magis accuratum inveniunt.

IV. Ex ordine S. Benedicti creatos *ottodecim* Pontifices, tradit Trithemius in lib. de viris illustribus sui Ordinis Benedictini, quorum primus fedit Gregorius istius nominis primus, alii Pontifices hujus Ordinis universim usque ad numerum trigessimum extendunt.

V. Ex Ordine Canonicorum Regularium numerantur etiam *decem & octo* Pontifices Romani, incipiendo à Leone II. Benedicto II. Sergio I. &c. usque ad Innocentium III. Et de aliquibus est contentio cum Benedictinis, utrius Ordinis fuerint.

Ex Ordine Cluniacensium, *quatuor* ab Azorio referuntur Pontifices: Gregorius VII. Urbanus II. Paschalis II. Urbanus V.

Ex Ordine Cisterciensium creati *duo*: Eugenius III. & Benedictus XII.

Ex Familia S. Dominici *tres* assumpti: Innocentius V. anno 1276. postea Benedictus XI. & demum Pius V. anno 1266. nuper solemnè ritu Beatorum fastis adscriptus.

Ex Instituto S. Francisci *quatuor* ad minimum, ad Pontificatum evecti fuerunt: Nicolaus IV. anno 1288. Alexander V. an. 1409. Sixtus IV. anno 1471. & Sixtus V. anno 1585. ut habet satis recepta computatio, quibus alii plures adjungunt, qui habitum S. Francisci saltem in morte tulerunt. Prætermitto assumptos ex aliis institutis minus notis.

Tantum hic observo, Ecclesiam gubernatam fuisse per annos quadraginta quinque continuos per Pontifices ex solis Religiosis assumptos; Gregorium VII. Victorem III. Urbanum III. Paschalem II. & Gelasium II. rarò deinceps exemplo.

Quæritur quartò; *Quinam* fuerint ex variis Nationibus Pontifices electi?

Respondeo, in Cathedra Petri sedisse Romæ Pontifices ex omni pæne natione quæ sub cælo est; ut vel inde videas solam Ecclesiam Romanam verè dici Catholicam, sive universalem.

VI. Ex natione *Gallica* creati fuerunt Pontifices ad minimum numero *quindecim*, inchoando à Sylvestro II. ut illos recenset Azorius *inst. mor. pag. 2. lib. 5. cap. 44.*

Ex *Germania* fuerunt *quatuor*: Gregorius V. ex Saxonia. Victor I. ex Suecia. Clemens II. etiam è Saxonia. Damasus II. ex Bavaria.

VII. Ex *Hispania* etiam *quatuor* assumpti: Damasus I. & Joannes XXII. Lusitani. Callistus III. & Alexander VI. Valentini, Aliqui etiam Melchiadem Pontificem Hispaniæ vindicant.

Ex *Anglia* electus est Adrianus IV.

Ex